

Една необикновена книга

Когато през 1998 г. Боян Петров стана член на колектива на Националния природонаучен музей, вече проличаваха някои от качествата, толкова необходими за един изследовател на планините и пещерите. С възхита и най-топло чувство следехме стремителния му път (той още продължава) към световната слава на супералпинист, радвахме се и се радваме на успехите му като изследовател. Нашият Съни – гордост на Музея и на България, Мъж на годината за 2016 г.!

Един ден бях поканен да представя в претъпкания от почитатели Голям салон на БАН една от най-забележителните книги за пътешествия, скромно наречена от автора „Първите седем“, а също и Наръчник за изкачване на високи върхове. Кой можеше да напише такава книга? Човек, който не само беше изкачил седем (а вече и десет) от 14-те световни осемхилядника. Който се беше преборил и с много други страшилища – не осемхилядници, но не по-малко трудни – Денали, Аконкагуа, върховете на Тяншан,

на Африка, ледени стени и какво ли не. Човек, който удиви световните асове, като за по-малко от 100 дни изкачи три от най-трудните осемхилядници. Без кислородна маска, без височинни носачи, с тежки здравословни проблеми. Но и човек, който е съумял да си води записки при трудни условия и да обобщи много систематизирано натрупания огромен опит. Книгата е истински незаменим учебник, но не е лишена и от чисто литературни достойнства – увлекателен разказ за това как какъв човек се изгражда крачка по крачка, как се е опазил при толкова опасности, защото знаем, че най-добрият алпинист е живият алпинист. Да се изкачиш е само половината от работата – останалото свършва, когато стъпиш на летище „София“ и попаднеш в прегръдките на близките си.

За нас, когато мислим за Боян, изкачванията са само част от работата му. Не по-малко важен е Боян – изследователят. Той е обогатил Музея със стотици екземпляри от редките обитатели около горната граница на живота. При тежкия си багаж трябва да намериш място и за тях, да ги събереш, консервираш, изнесеш от страната, да разпределиш и етикетираш материала, да го направиш достояние на специалистите. Който го е правил, той знае. Няма съмнение, че всред тази уникална колекция от обитатели на висините се крият много нови видове и родове, но описанието им иска време и специалисти, а те не са много и са презаети. Но това не е обикновена колекция – та колко алпинисти събират научен материал? Спомням си само един – моят приятел Милан Даниел, от чиято книга „Живот и смърт по върховете на света“ всички сме се учили. Е, и някои от нас, но не като алпинисти, а като планинари, високопланински изследователи.

В „Наръчника“ на Боян не са пропуснати и глави, които отразяват добрата му подготовка и интереси като зоолог. Това личи от главата „Към върховете с епруветки в багажа“. Радвам се, че Боян подкрепя старата моя инициатива (аз пък я описах доста отдавна, следвайки М. Даниел) – да се включват в експедициите зоолози, ботаници, геолози и други изследователи – те ще осигурят добър резултат от експедицията, независимо от височината, достигната от алпинистите. Но изследователите трябва да бъдат с добра физическа и психическа форма, защото на 5-6000 м няма кой да ви дундурка.

Все пак, особено важни са напътствията за етапите на подготовката – нещо, придобито от дълъг личен опит. Тази книга трябва не просто да се чете, а да се изучава!

Остават още 4 осемхилядника, но има и други интересни обекти – 6 и 7 хилядници в Пакистан, Боливия, Перу, къде ли не.

Кураж, Бояне!

Петър Берон